

DECIZIE Nr. 7/2017 din 30 ianuarie 2017

**EMITENT: ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - COMPLETUL PENTRU
DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT**

PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 220 din 30 martie 2017

**ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT**

**DECIZIA Nr. 7
din 30 ianuarie 2017**

Dosar nr. 2.769/1/2016

Iulia Cristina Tarcea - președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,
președintele completului

Lavinia Curelea - președintele delegat al Secției I civile

Eugenia Voicheci - președintele Secției a II-a civile

Nicoleta Țândăreanu - judecător la Secția I civilă

Nina Ecaterina Grigoraș - judecător la Secția I civilă

Mirela Vișan - judecător la Secția I civilă

Bianca Elena Țândărescu - judecător la Secția I civilă

Doina Popescu - judecător la Secția I civilă

Valentina Vrabie - judecător la Secția a II-a civilă

Cosmin Horia Mihăianu - judecător la Secția a II-a civilă

Monica Ruxandra Duță - judecător la Secția a II-a civilă

Nela Petrișor - judecător la Secția a II-a civilă

Iulia Manuela Cîrnu - judecător la Secția a II-a civilă

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 2.769/1/2016 este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27[^]5 alin. (1) din Regulamentul privind

organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă domnul Bogdan Georgescu, magistrat-asistent, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Constanța - Secția a II-a civilă, prin Încheierea din 10 iunie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 4.403/212/2016, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, prin care să dea o rezolvare de principiu chestiunii de drept vizând învestirea cu formulă executorie a biletului la ordin în lumina dispozițiilor art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă și a unor acte normative conexe.

După prezentarea referatului cauzei, constatând că nu sunt chestiuni prealabile de discutat sau excepții de invocat, președintele completului, doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, declară dezbaterile închise, iar completul de judecată rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Prin Încheierea de ședință din data de 10 iunie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 4.403/212/2016, Tribunalul Constanța - Secția a II-a civilă a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii vizând învestirea cu formulă executorie a biletului la ordin în lumina dispozițiilor art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă și a unor acte normative conexe (denumită în continuare, în cuprinsul prezentei decizii, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016).

2. Cererea de pronunțare a hotărârii prealabile a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 2 august 2016 cu nr. 2.769/1/2016.

II. Temeiul juridic al sesizării

3. Articolul 519 din Codul de procedură civilă stipulează următoarele: "Dacă, în cursul judecării, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată".

III. Normele de drept intern care formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

4. Art. 61 și art. 106 din Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin, cu modificările ulterioare (denumită, în continuare, în cuprinsul prezentei decizii, Legea nr. 58/1934):

"Art. 61. - Cambia are valoare de titlu executor pentru capital și accesorii, stabilite conform art. 53, 54 și 57.

Competență pentru a investi cambia cu formulă executorie este judecătoria.

Încheierea de investire nu este supusă apelului."

"Art. 106. - Sunt aplicabile biletului la ordin, în măsura în care nu sunt incompatibile cu natura acestui titlu, dispozițiunile relative la cambie, privind:

- girul (art. 13 - 23);
- scadența (art. 36 - 40);
- plata (art. 41 - 46);
- acțiunea sau executarea cambială (art. 47) și
- regresul în caz de neplată (art. 48 - 55 și 57 - 65);
- protestul (art. 66 - 73);
- plata prin intervențiune (art. 74 și 78 - 82);
- copiile (art. 83 și 86);
- alterările (art. 88);
- prescripțiunea (art. 94);
- zilele de sărbătoare legală, calendarul termenelor și inadmisibilitatea termenului de grație (art. 95 - 98);
- subscrierea prin punere de deget (art. 99);
- acțiunea decurgând din îmbogățire fără cauză (art. 65);

- anularea și înlocuirea titlului (art. 89 - 93).

Sunt, de asemenea, aplicabile biletului la ordin dispozițiunile privind cambia plătită de un an al treilea sau într-o localitate, alta decât aceea a domiciliului trasului (art. 4 și 30), stipulațiunea de dobândă (art. 5), deosebiriile în indicarea sumei de plată (art. 6), efectele unei semnături puse în condițiunile arătate la art. 7, efectele semnăturii unei persoane care lucrează fără împuternicire sau depășind împuternicirea (art. 10) și cambia în alb (art. 12).

Sunt, de asemenea, aplicabile biletului la ordin dispozițiunile privitoare la aval (art. 33 - 35), în cazul prevăzut de ultimul alineat al art. 34, dacă avalul nu arată pentru cine a fost dat, el se socotește dat pentru emitent."

5. Art. 640 și art. 666 din Codul de procedură civilă

"Art. 640. - Titlurile de credit Cambia, biletul la ordin și cecul, precum și alte titluri de credit constituie titlurile executorii, dacă îndeplinesc condițiunile prevăzute de legea specială."

Art. 666. - Încuviințarea executării silite

(1) În termen de maximum 3 zile de la înregistrarea cererii, executorul judecătoresc va solicita încuviințarea executării de către instanța de executare, căreia îi va înainta, în copie certificată de el pentru conformitate cu originalul, cererea creditorului, titlul executoriu, încheierea prevăzută la art. 665 alin. (1) și dovada achitării taxei judiciare de timbru.

(2) Cererea de încuviințare a executării silite se soluționează în termen de maximum 7 zile de la înregistrarea acesteia la instanță, prin încheiere dată în camera de consiliu, fără citarea părților. Pronunțarea se poate amâna cu cel mult 48 de ore, iar motivarea încheierii se face în cel mult 7 zile de la pronunțare.

(3) Încheierea va cuprinde, în afara mențiunilor prevăzute la art. 233 alin. (1), arătarea titlului executoriu pe baza căruia se va face executarea, suma, atunci când aceasta este determinată sau determinabilă, cu toate accesoriile pentru care s-a încuviințat urmărirea, când s-a încuviințat urmărirea silită a bunurilor debitorului și modalitatea concretă de executare silită, atunci când s-a solicitat expres aceasta.

(4) Încuviințarea executării silite permite creditorului să ceară executorului judecătoresc care a solicitat încuviințarea să recurgă, simultan ori succesiv, la toate modalitățile de executare prevăzute de lege în vederea realizării drepturilor sale, inclusiv a cheltuielilor de executare. Încuviințarea executării silite produce efecte pe întreg teritoriul țării. De asemenea, încuviințarea executării silite se extinde și asupra titlurilor executorii care se vor emite de executorul judecătoresc în cadrul procedurii de executare silită încuviințate.

(5) Instanța poate respinge cererea de încuviințare a executării silite numai dacă:

1. cererea de executare silită este de competența altui organ de executare decât cel sesizat;

2. hotărârea sau, după caz, înscrisul nu constituie, potrivit legii, titlu executoriu;

3. înscrisul, altul decât o hotărâre judecătorească, nu întrunește toate condițiile de formă cerute de lege sau alte cerințe în cazurile anume prevăzute de lege;

4. creanța nu este certă, lichidă și exigibilă;

5. debitorul se bucură de imunitate de executare;

6. titlul cuprinde dispoziții care nu se pot aduce la îndeplinire prin executare silită;

7. există alte impedimente prevăzute de lege.

(6) Încheierea prin care instanța admite cererea de încuviințare a executării silite nu este supusă niciunei căi de atac, însă poate fi cenzurată în cadrul contestației la executare silită, introdusă în condițiile prevăzute de lege. Dispozițiile art. 712 alin. (3) rămân aplicabile.

(7) Încheierea prin care se respinge cererea de încuviințare a executării silite poate fi atacată numai cu apel exclusiv de creditor, în termen de 15 zile de la comunicare.

(8) În partea finală a încheierii de încuviințare a executării silite va fi adăugată formula executorie, cu următorul cuprins:

«Noi, Președintele României,

Dăm împuternicire și ordonăm executorilor judecătorești să pună în executare titlul (Aici urmează elementele de identificare a titlului executoriu.) pentru care s-a pronunțat prezenta încheiere de încuviințare a executării silite. Ordonăm agenților forței publice să sprijine îndeplinirea promptă și efectivă a tuturor actelor de executare silită, iar procurorilor să stăruie pentru ducerea la îndeplinire a titlului executoriu, în condițiile legii. (Urmează semnătura președintelui completului și a grefierului.)»"

6. Art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016:

"Art. VII. - Ori de câte ori printr-un act normativ se prevede învestirea cu formulă executorie a titlurilor executorii și/sau încuviințarea executării de către executorul judecătoresc, acestea vor fi puse în executare după încuviințarea executării de către instanța judecătorească competentă potrivit legii, fără a fi necesară învestirea cu formulă executorie."

IV. Expunerea succintă a procesului

7. Prin Cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Constanța la data de 3 martie 2016 cu nr. 4.403/212/2016, petenta S.C. "Banca Transilvania" - S.A. a solicitat învestirea cu formulă executorie a unui bilet la ordin emis de S.C. Editura Steaua Nordului - S.R.L.

8. Judecătoria Constanța, prin Încheierea nr. 1.940 din 4 martie 2016, a admis excepția inadmisibilității, ridicată de instanță din oficiu, și a respins cererea formulată de creditoarea S.C. "Banca Transilvania" - S.A., ca inadmisibilă. În motivare, s-a arătat că, potrivit art. 640 din Codul de procedură civilă, cambia, biletul la ordin și cecul, precum și alte titluri de

credit constituie titluri executorii, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute în legea specială. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016 (în vigoare începând cu data de 4 februarie 2016) a fost modificat art. 641 din Codul de procedură civilă, procedura investirii cu formulă executorie nefiind reluată în cuprinsul niciunui act normativ în vigoare. Conform art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016, ori de câte ori printr-un act normativ se prevede investirea cu formulă executorie a titlurilor executorii și/sau încuviințarea executării de către executorul judecătoresc, acestea vor fi puse în executare după încuviințarea executării de către instanța judecătorească competentă potrivit legii, fără a fi necesară investirea cu formulă executorie. Ca atare, constatând incidente dispozițiile anterior enunțate, instanța a dispus respingerea cererii ca inadmisibilă.

9. Împotriva acestei hotărâri creditoarea S.C. "Banca Transilvania" - S.A. a formulat apel invocând faptul că dispozițiile art. 62 din Legea nr. 58/1934 prevăd necesitatea investirii cu formulă executorie, art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016 constituie dreptul comun în materie de la care prevederile normei speciale derogă, iar, conform art. 640 din Codul de procedură civilă, "cambia, biletul la ordin și cecul, precum și alte titluri de credit constituie titluri executorii, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de legea specială". Totodată, s-a învederat că legea specială prevede necesitatea investirii titlurilor de valoare cu formula executorie, iar dispozițiile legii speciale nu au fost abrogate prin intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2016. Apelul a fost înregistrat pe rolul Tribunalului Constanța - Secția a II-a civilă, cu nr. 4.403/212/2016.

V. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

10. Prin prisma dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, Tribunalul Constanța - Secția a II-a civilă a apreciat că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, după cum urmează:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată, în ultimă instanță. În speță, este vorba de o cerere de investire cu formulă executorie, soluționată, în primă instanță, de judecătoria prin încheiere împotriva căreia a fost exercitată calea de atac a apelului, cauza nefiind susceptibilă de recurs;

- existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei. Litigiul are ca obiect o cerere de investire cu formulă executorie, iar interpretarea și aplicarea textelor enumerate anterior influențează decisiv soluția ce urmează a fi pronunțată în cauză, în condițiile în care prevederile respective sunt susceptibile de interpretări diferite;

- problema de drept care face obiectul sesizării este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare. Mecanismul pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept răspunde intenției legiuitorului de a preveni practica neunitară a instanțelor de judecată în materie. Tribunalul a considerat că nu este vorba de situația în

care există un număr semnificativ de hotărâri judecătorești care să fi soluționat diferit, în mod constant, această chestiune de drept. Din verificările efectuate nu a fost identificată o practică judiciară conturată și constantă, astfel încât este aplicabil mecanismul cu funcție de prevenție al hotărârii prealabile. Neexistând o jurisprudență semnificativă în materia respectivă și constatând diferențe de opinie în interpretarea ce trebuie dată normelor de drept în cauză, Tribunalul a apreciat îndeplinită această condiție de admisibilitate.

11. Instanța de sesizare a constatat că, prin Decizia nr. 4 din 19 ianuarie 2009 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secțiunile Unite privind recursul în interesul legii în legătură cu interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 374¹ din Codul de procedură civilă din 1865, raportate la prevederile art. 61 din Legea nr. 58/1934 și ale art. 53 din Legea nr. 59/1934 asupra cecului, s-a statuat asupra necesității investirii cu formulă executorie a biletului la ordin, a cambiei și a cecului. Însă, problema de drept invocată în prezenta cauză este diferită, motiv pentru care este îndeplinită și condiția referitoare la noutate, dat fiind că prevederile procesual civile referitoare la etapa încuviințării executării silite în vigoare la data pronunțării recursului în interesul legii au fost înlocuite de dispozițiile noii legi procesuale, care, în urma modificărilor aduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016, a înlăturat procedura separată a investirii cu formulă executorie a titlurilor executorii.

12. Instanța de sesizare a constatat că nu există un punct de vedere unitar în ceea ce privește interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 61 din Legea nr. 58/1934 și art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016, în condițiile în care soluționarea litigiului depinde de acestea, impunându-se dezlegarea acestei chestiuni de drept referitoare la raportul dintre cele două reglementări.

13. Totodată, Tribunalul Constanța a exemplificat existența unei soluții contrare celei pronunțate de prima instanță în prezentul litigiu, în sensul că unele instanțe au admis cererile de investire cu formulă executorie a unor bilete la ordin.

14. De asemenea, Tribunalul Constanța a constatat că soluțiile de respingere a cererilor de investire cu formulă executorie sunt diferite, cererile fiind respinse fie ca inadmisibile, fie ca lipsite de interes sau ca lipsite de obiect.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a dispus sesizarea Înaltei Curți

15. Într-o opinie, s-a considerat că, la momentul actual, ca urmare a intrării în vigoare a modificărilor aduse Codului de procedură civilă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016 nu mai există o procedură efectivă, propriu-zisă și consacrată legislativ pentru investirea cu formulă executorie a titlurilor executorii. În acest moment, în considerarea dispozițiilor art. 666 alin. (8) din Codul de procedură civilă, formula executorie se aplică prin încheierea de încuviințare a executării silite, motiv pentru care poate fi dispusă doar în cadrul încuviințării executării silite. Pentru aceste motive, cererile de investire cu formulă executorie sunt inadmisibile, iar nu lipsite de interes ori de obiect.

16. Într-un alt punct de vedere, în raport cu dispozițiile speciale ale art. 61 alin. 2 din Legea nr. 58/1934, care prevăd că biletul la ordin se investește cu formulă executorie, dispoziții care nu au fost abrogate expres sau tacit prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016, și având în vedere că art. 640 din Codul de procedură civilă prevede că titlurile de valoare sunt titluri executorii în condițiile legii speciale, ceea ce implică și respectarea procedurii de investire cu formulă executorie, s-a considerat că cererile sunt admisibile.

VII. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

17. Apelanta S.C. "Banca Transilvania" - S.A., care este, de altfel, titulara cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a susținut că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă. În opinia apelantei, este necesară investirea cu formulă executorie, întrucât dispozițiile legii speciale, respectiv art. 61 din Legea nr. 58/1934, nu au fost abrogate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016, iar art. 640 din Codul de procedură civilă face trimitere la condițiile prevăzute în legea specială.

18. Intimatele S.C. "Editura Steaua Nordului" - S.R.L. și S.C. "Eduard" - S.R.L. nu au formulat punct de vedere cu privire la problema de drept dedusă judecății.

VIII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie și punctul de vedere al Ministerului Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

19. Într-o primă orientare jurisprudențială, majoritară, s-a apreciat că, după intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2016, nu mai este necesară investirea cu formulă executorie a titlurilor de credit. În acest sens, sunt avute în vedere dispozițiile art. VII din ordonanța de urgență, potrivit cărora ori de câte ori printr-un act normativ se prevede investirea cu formulă executorie a titlurilor executorii și/sau încuviințarea executării de către executorul judecătoresc, acestea vor fi puse în executare după încuviințarea executării de către instanța judecătorească competentă potrivit legii, fără a fi necesară investirea cu formulă executorie. Este adevărat că această normă nu face o trimitere specială la titlurile de credit, însă, prin formularea sa, norma de drept tranzitoriu din ordonanța de urgență face referiri la orice fel de acte normative speciale care consacra titluri executorii pentru care acele acte normative ar fi prevăzut necesitatea investirii cu formulă executorie. Față de succesiunea în timp a actelor normative, este de observat că, în realitate, cerința investirii cu formulă executorie a titlurilor de credit se impune în privința executărilor începute după intrarea în vigoare a Legii nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe, nu în temeiul legilor nr. 58/1934, respectiv nr. 59/1934, ci al art. 641 din Codul de procedură civilă, astfel cum a fost introdus prin legea de modificare a Codului de procedură civilă. În consecință, dispariția acestei norme, care impunea în privința oricăror titluri executorii extrajudiciare cerința investirii cu

formulă executorie, a produs efecte, la rândul ei, față de toate aceste titluri, deci inclusiv față de titlurile de credit.

20. Într-o a doua orientare jurisprudențială, minoritară, s-a considerat că este necesară învestirea cu formulă executorie a titlurilor de valoare, față de prevederile speciale ale art. 61 alin. 2 din Legea nr. 58/1934 coroborate cu dispozițiile art. 640 din Codul de procedură civilă.

21. Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 1.723/C/3.595/III-5/2016 din 7 decembrie 2016, a comunicat că, la nivelul Secției Judiciare - Serviciul judiciar civil, nu s-a verificat și nu se verifică practică judiciară în problema de drept care formează obiectul sesizării.

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale

22. La nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție și al Curții Constituționale nu a fost identificată jurisprudență relevantă cu privire la chestiunea de drept în raport cu modificările legislative aduse de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

23. Prin raportul întocmit în cauză s-a apreciat că, față de prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, iar, în temeiul art. 520 alin. (11) coroborat cu art. 516 alin. (7) din același cod, a fost motivat proiectul soluției ce se propune a fi dată sesizării, în sensul că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016, raportat la art. 640 și art. 666 din Codul de procedură civilă, învestirea cu formulă executorie a biletului la ordin se face în cadrul procedurii de încuviințare a executării silite, iar nu ca o etapă prealabilă distinctă.

XI. Înalta Curte

24. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori, precum și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, asupra îndeplinirii condițiilor de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, se rețin următoarele:

25. Potrivit dispozițiilor anterior menționate, "dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, învestit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a

fost sesizată".

26. Din cuprinsul prevederilor legale enunțate se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ; în doctrină, ele au fost identificate după cum urmează:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului învestit să soluționeze cauza;
- soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;
- chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

27. Procedând la analiza asupra admisibilității sesizării, se constată că primele trei condiții sunt îndeplinite, întrucât Tribunalul Constanța este legal învestit cu soluționarea unei cereri de apel în ultimă instanță, obiectul litigiului conferind competență exclusivă, în primă instanță, judecătorei, conform art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar hotărârile pronunțate de judecătorei prin care sunt respinse cererile de încuviințare a executării silite pot fi atacate numai cu apel, conform art. 666 alin. (7) din Codul procedură civilă.

28. De asemenea, este îndeplinită și cerința noutății chestiunii de drept supuse interpretării care, potrivit art. 519 din Codul de procedură civilă, reprezintă o condiție distinctă de admisibilitate. Astfel, în doctrină, s-a exprimat opinia potrivit căreia sesizarea instanței supreme ar fi justificată sub aspectul îndeplinirii elementului de noutate atunci când problema de drept nu a mai fost analizată - în interpretarea unui act normativ mai vechi - ori decurge dintr-un act normativ intrat în vigoare recent sau relativ recent prin raportare la momentul sesizării. De asemenea, problema de drept poate fi considerată nouă prin faptul că nu a mai fost dedusă judecării anterior. Caracterul de noutate se pierde pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări adecvate, concretizată într-o practică judiciară consacrată.

29. Examenul jurisprudențial efectuat a relevat că nu s-a cristalizat o jurisprudență în legătură cu chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită, situație care justifică interesul în formularea unei cereri pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile în scopul prevenirii apariției unei practici neunitare, iar analiza punctelor de vedere oferă indicii referitoare la posibilitatea apariției unei practici neunitare din această perspectivă. Așa fiind, condiția noutății se verifică, devenind actuală cerința interpretării și aplicării normei de drept

respective.

30. Textul art. 519 din Codul de procedură civilă mai prevede condiția ca Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra problemei de drept ce face obiectul sesizării pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile sau ca această problemă să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

31. Așa cum a reținut și instanța de sesizare, problema de drept invocată în prezenta cauză este diferită față de recursul în interesul legii ce a făcut obiectul Dosarului nr. 24/2008 în care s-a pronunțat Decizia nr. 4 din 19 ianuarie 2009 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secțiunile Unite.

32. În ceea ce privește Decizia în interesul legii a Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 4/2009, se apreciază că această decizie a fost pronunțată avându-se în vedere dispozițiile procedurale de la acea dată, respectiv art. 374¹ din Codul de procedură civilă și, respectiv, necesitatea aplicării principiului specialia generalibus derogant, investirea cu formulă executorie a înscrisurilor cambiale fiind o componentă a executorialității acestora.

33. Prin urmare, se constată că sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate privind declanșarea procedurii hotărârii prealabile.

34. Asupra dezlegării pe fond a chestiunii de drept semnalate, se reține că dispozițiile din legea generală, respectiv art. 640 din Codul de procedură civilă, fac trimitere expresă la dispozițiile legii speciale în ceea ce privește condițiile de fond pe care trebuie să le îndeplinească titlurile de credit, respectiv cambia, biletul la ordin și cecul, pentru a fi considerate titluri executorii. În alți termeni, cambia și biletul la ordin constituie titluri executorii pentru capital și accesorii, potrivit art. 61 alin. 1 din Legea nr. 58/1934, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de legea specială pentru a fi calificate astfel, respectiv condițiile stipulate la art. 53, 54 și 57 din aceeași lege, iar cecul constituie titlu executoriu pentru capital și accesorii, conform art. 53 alin. 1 din Legea 59/1934.

35. Se reține, astfel, că un titlu de credit constituie titlu executoriu doar dacă îndeplinește condițiile de fond prevăzute în legea specială, urmând ca instanța de executare să verifice formal, în procedura instituită de art. 666 din Codul de procedură civilă, respectarea dispozițiilor legale speciale incidente fiecărui titlu executoriu invocat de creditor, dispoziții ce califică astfel înscrisul respectiv. Verificările pe care instanța de executare este obligată să le efectueze se circumscriu exclusiv condițiilor de formă ale titlului executoriu, fiind exclusă verificarea pe fond a titlului respectiv.

36. Dispozițiile art. 640 din Codul de procedură civilă au la bază principiul eminent legal al forței executorii - principiu ce stă la baza întregii reglementări incluse în titlul dedicat executării silite din același cod. Acest principiu se regăsește și în dispozițiile art. 641 din Codul de procedură civilă, care stabilesc faptul că înscrisurile sub semnătură privată sunt titluri executorii doar în cazurile și condițiile anume prevăzute de lege. Aceste condiții a căror îndeplinire atrage forța executorie a titlurilor și care vizează aspecte de fond, se pot regăsi în legea generală sau, și mai frecvent, în legi speciale, cum este cazul art. 640 din Codul de procedură civilă.

37. Prin urmare, dispozițiile art. 640 din Codul de procedură civilă fac trimitere la dispozițiile din legea specială doar în ceea ce privește respectarea condițiilor de fond instituite de Legea nr. 58/1934 și de Legea nr. 59/1934 a căror îndeplinire conferă titlului de credit forță executorie, nu însă și în ceea ce privește respectarea condițiilor de formă, între care procedura de investire cu formulă executorie, condiții de formă ce sunt reglementate de legea generală - Codul de procedură civilă - în art. 666, astfel cum a fost modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016. Revine, astfel, instanței de executare obligația de a verifica în procedura de încuviințare a executării silite, conform art. 666 alin. (5) din Codul de procedură civilă, îndeplinirea condițiilor legale speciale pentru fiecare titlu executoriu, care nu se referă la formalitatea acestuia și care condiționează aplicarea formulei executorii și declanșarea procedurii executării silite. Trimiterea din partea finală a art. 61 din Legea nr. 58/1934 la procedura de investire cu formulă executorie a biletului la ordin în ceea ce privește instanța competentă și căile de atac, introdusă prin Ordonanța Guvernului nr. 11/1993 pentru modificarea Legii nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin și a Legii nr. 59/1934 asupra cecului, aprobată cu modificări prin Legea nr. 83/1994, clarifică procedura formală de executare silită a titlurilor de credit, astfel cum aceasta era reglementată de legea generală de la acel moment, respectiv Codul de procedură civilă. În alți termeni, acest text de lege nu adaugă o condiție specială, pentru calificarea titlurilor de credit ca fiind titluri executorii, condițiilor de fond instituite în teza întâi a art. 61 din Legea nr. 58/1934, nici sub reglementarea procedurală veche și nici în prezent.

38. Întrucât, în prezent, instanța de executare este obligată să verifice, în procedura de încuviințare a executării silite, și îndeplinirea condițiilor formale pentru aplicarea formulei executorii, conform prevederilor instituite de art. 666 alin. (8) din Codul de procedură civilă, trimiterea din teza a doua a art. 61 din Legea nr. 58/1934 trebuie avută în vedere într-o atare procedură unică de executare silită. Simplificarea procedurii de executare silită, în sensul că, în prezent, există o procedură unică de încuviințare a executării silite ce include și aplicarea formulei executorii, conform art. 666 din Codul de procedură civilă, este declarată la nivel de principiu de art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016 care, în partea finală, exclude în actuala reglementare procedurală existența unei proceduri distincte de investire cu formulă executorie a titlurilor de credit.

39. Ca atare, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016 nu doar că nu a abrogat implicit sau explicit art. 640 din Codul de procedură civilă, dar o atare abrogare l-ar fi lipsit pe judecătorul investit cu cererea de încuviințare a executării silite de un temei juridic esențial care trimite la obligativitatea verificării condițiilor speciale ce conferă forță executorie titlurilor de credit.

40. Sub imperiul Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, investirea cu formulă executorie a înscrisurilor cambiale nu mai este o etapă distinctă pentru punerea lor în executare, ci o etapă în cadrul procedurii executării silite privită ca un tot unitar, conform art. 666 din Codul de procedură civilă.

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 521 cu referire la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Tribunalul Constanța - Secția a II-a civilă în Dosarul nr. 4.403/212/2016 și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă și a unor acte normative conexe, raportat la art. 640 și art. 666 din Codul de procedură civilă, învestirea cu formulă executorie a biletului la ordin se face în cadrul procedurii de încuviințare a executării silite, iar nu ca o etapă prealabilă distinctă.

Obligatorie, potrivit art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 30 ianuarie 2017.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent,

Bogdan Georgescu